

ÚSTAV PRO ČESKOU LITERATURU AV ČR, v. v. i.

Na Florenci 3/1420, 110 00 Praha 1; ☎ +420 224 810 982; fax +420 224 818 437
literatura@ucl.cas.cz; www.ucl.cas.cz

TISKOVÁ ZPRÁVA

Den s Retrospektivní bibliografií české literatury 1775–1945

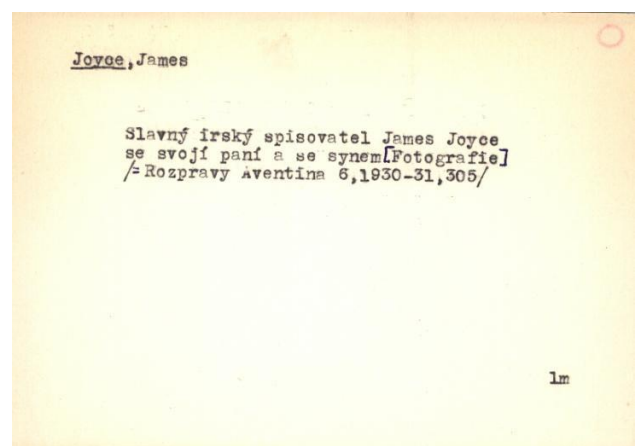
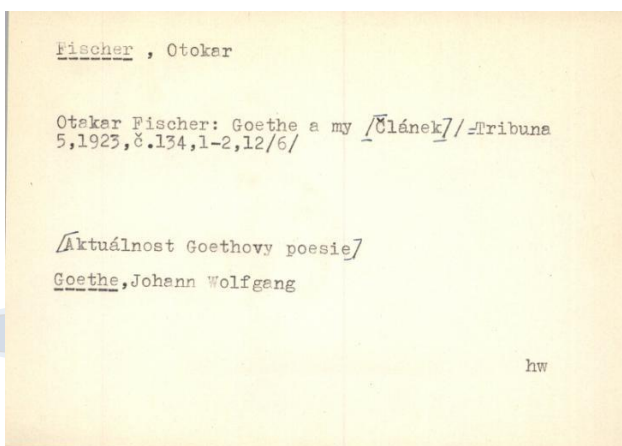
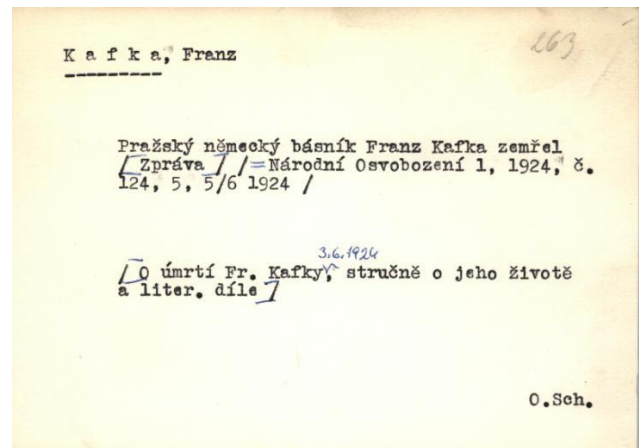
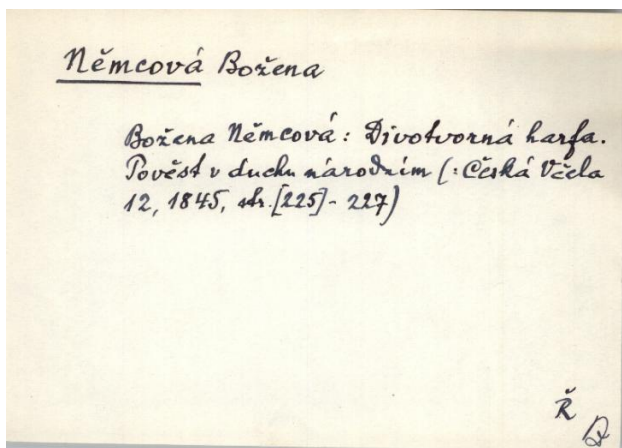
11. 12. 2012

V Praze 10. prosince 2012

Ústav pro českou literaturu AV ČR, v. v. i., dokončil digitalizaci lístkové kartotéky *Retrospektivní bibliografie české literatury 1775-1945*, která představuje největší oborovou článkovou bibliografií v České republice, a zpřístupnil ji online na <http://retrobi.ucl.cas.cz/> ve speciální webové aplikaci, jež díky využití moderních technologií nabízí řadu pokročilých možností pro odborný výzkum i pro online zpřístupňování jiných lístkových kartoték.

Představení historie a obsahu tohoto projektu, seznámení veřejnosti s jeho výsledky a semináři nad otázkami využití Retrospektivní bibliografie ve vědeckém výzkumu, vysokoškolské výuce a v jiných bibliografických projektech věnuje ÚČL AV ČR, v. v. i., úterý 11. prosince 2012. Program „Dne s Retrospektivní bibliografií české literatury 1775–1945“ je k dispozici zde: http://www.ucl.cas.cz/images/stories/pdf/Den_s_Retrospektivni_bibliografi.pdf.

Tisková konference k dokončení digitalizace Retrospektivní bibliografie začíná v přednáškovém sálu ÚČL AV ČR, v. v. i., v 11:00 (Na Florenci 1420/3, Praha 1, vchod C).

Retrospektivní bibliografie české literatury 1775—1945 a její digitalizace

Retrospektivní bibliografie české literatury byla v Ústavu pro českou literaturu AV ČR, v. v. i., systematicky vytvářena po více než 60 let. Obsahuje bezmála 1,7 milionu excerpčních lístků evidujících otisky beletristických prací, články, studie či novinovou publicistiku k české i světové literatuře z 525 titulů periodického tisku vycházejícího na území českých zemí v češtině i němčině v průběhu let 1775–1945. Jde tak o unikátní materiálový zdroj pro literárněvědný nebo kulturněhistorický výzkum zaměřený jak na oblast české, tak světové literatury daného období. Retrospektivní bibliografie díky tomuto širokému záměru nepomáhá jen bohemistům nebo odborníkům na studium německé literatury z českých zemí, ale všem moderním filologiím, které díky ní mohou studovat ohlas a zpřístupňování zahraničních autorů a jiných národních literatur v českém kulturním prostředí. Kromě odpovědí na otázku, co, kdy a kde otiskla Božena Němcová nebo a co, kdy a kdo napsal o jejím díle nabízí tak Retrospektiva i odpovědi na otázky, jak byla v českém kulturním prostředí vnímána smrt Franze Kafky, jak zde bylo aktualizováno dílo Goethovo nebo co se čtenáři českých novin a časopisů mohli dozvědět o životě Jamese Joyce.

Spolu s návazným komplexem bibliografických databází Česká literární věda, který s dílčími mezerami pokrývá období od roku 1945 do současnosti a je vytvářen a provozován rovněž v Ústavu pro českou literaturu AV ČR, v. v. i., tvoří Retrospektivní bibliografie ojedinělý pramenný zdroj o více než 2 milonech položek, v relativní úplnosti pokrývající bezmála 250 let existence novodobé české literární kultury. Svým chronologickým záběrem i objemem tak tyto databázové zdroje ÚČL AV ČR, v. v. i., představují datový komplex, který nemá srovnatelný protějšek jak v domácím, tak ani ve středoevropském měřítku. Ze srovnání s článkovými literárními bibliografiemi v Německu, Rakousku, na Slovensku a v Polsku vyplývá, že oborové bibliografie vytvářené ÚČL AV ČR, v. v. i., jsou největší, nejkomplexnější a zároveň nejdostupnější, neboť nikde jinde nejsou všechna bibliografická data zdarma dostupná všem zájemcům prostřednictvím internetu.

Projekt digitalizace bibliografie byl v Ústavu pro českou literaturu AV ČR, v. v. i., realizován v letech 2010–2012 s podporou Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy ČR. V jeho rámci vznikla ve spolupráci se společností inSophy speciální softwarová aplikace RETROBI. V ní jsou zpřístupněny nejen naskenované kopie lístků původní kartotéky, ale též jejich OCR přepisy, nad nimiž je umožněno fulltextové vyhledávání. To dále násobí možnosti využití kartotéky. Digitalizovaná Retrospektivní bibliografie je k dispozici bez jakýchkoli omezení online na <http://retrobi.ucl.cas.cz/>. Některé pokročilejší uživatelské funkce jsou podmíněny registrací, vázanou na funkční emailovou adresu. To se týká například možnosti vlastními uživatelskými opravami a přepisy kartotéčných lístků dále bibliografii – například v rámci vysokoškolských seminářů na katedrách knihovnictví či české literatury – zkvalitňovat. Zkušební provoz systému RETROBI byl oficiálně spuštěn na jaře tohoto roku, od té doby má více než 200 registrovaných uživatelů, kteří dohromady pořídili již přes 10 000 přepisů lístků. Při započtení neregistrovaných uživatelů zaznamenal systém ve zkušebním provozu 20 000 návštěv, byl využit zájemci z více než 50 zemí světa.

Součástí aplikace jsou i nástroje pro tvorbu, třídění a export uživatelských rešerší či moduly pro uživatelské opravy chybných OCR přepisů. Na jejich základě je možno textová data v aplikaci dále strukturovat a zpřístupňovat pro detailnější a přesnější vyhledávání. Software obsahuje i moduly pro administrátorskou správu dat, v tom především interaktivní systém pro správu uživatelských hlášení či moduly pro hromadnou editaci textových dat. Do webové aplikace jsou data importována pomocí přípravných softwarových utilit, které zajišťují mj. automatickou detekci prázdných stran lístků či kontrolu integrity zpracovávaných dat.

2

Další informace:

Mgr. Vojtěch Malínek, malinek@ucl.cas.cz

ÚČL AV ČR, v. v. i., Na Florenci 3/1420, 110 00 Praha 1

<http://www.ucl.cas.cz/>

<http://retrobi.ucl.cas.cz/>

